

[Ole Espersen]

domstol til at fastlægge, hvorvidt det virkelig forholder sig sådan, at f.eks. justitsministeren – hvad man får indtryk af, når man læser ombudsmandens erklæring – er mere eller mindre eneansvarlig. Der er i hvert fald ikke noget i erklæringen, der tyder på noget andet.

Vi er ikke sikre på, at justitsministeren er eneansvarlig, men det afgørende for mig og for os her er nu, at statsministeren påtager sig det retlige ansvar for lovstridige handlinger.

Jeg synes, at statsministeren, regeringen og regeringspartierne burde lade en kommissionsdomstol få lejlighed til at vurdere, om dette er holdbart, korrekt – også i forhold til de tjenestemænd, der er involverede – og overveje, om en kommissionsdomstol ikke skulle have mulighed for mere udførligt at placere ansvaret.

Jeg vil gerne understrege igen: Det er første gang, at statsministeren har påtaget sig ansvaret for lovstridige handlinger.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Det er – for at sige det mildt – ikke korrekt, når hr. Ole Espersen nu søger at gøre gældende, at det er første gang, jeg i dag siger, at der er tale om et ansvar, som påhviler ministeren og regeringen. Det har jeg udtalt tidligere. Heri er intet nyt.

Under samrådet, som var første mulighed for mig for at ytre mig i Retsudvalget, brugte jeg den vending – og den har jeg også holdt mig til i dag – at naturligvis var regeringen bekendt med justitsministerens beslutning, på samme måde som Retsudvalget var bekendt med den. Og så gjorde jeg gældende: På samme måde som for resten befolkningen var bekendt dermed. Alle vidste jo i de dage, hvad prioriteringen drejede sig om. Det var jo genstand for udførlig omtale i dagspressen.

Det kan da ikke komme bag på nogen, som har sæde i dette Folketing, at naturligvis er det således efter dansk ret, at når der rettes kritik mod en forvaltning, så er det ministeren og dermed den samlede regering, som bærer det retlige ansvar. Sådan er det.

Hvis Folketinget ønsker at gøre dette retlige ansvar gældende mod ministeren og regeringen, kender Folketinget vejen. Den er beskrevet i grundloven. Der står, at så er det rigsret. Ingen kan blande sig i, om Folketinget ønsker at rejse en rigsretssag. Det er Folketinget selv, som må bære den byrde at træffe den beslutning.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Det var jo et interessant replikskifte, det sidste her, for når statsministeren i dag på regeringens vegne påtager sig ikke bare det politiske, men også det retlige ansvar, så er det en nyhed, hr. statsminister.

Det, statsministeren sagde den 4. april i Retsudvalget, var, at regeringen havde været bekendt med denne sag; der forelå ikke nogen regeringsbeslutning, og regeringen havde været bekendt med justitsministerens beslutning, på samme måde som Retsudvalget var bekendt med den.

Præcis det samråd var en af grundene til, at SF valgte at gå med på forslaget om en kommissionsdomstol, for i det svar blev regeringens ansvar ligestillet med et ansvar hos alle de politikere, der sidder i Retsudvalget, og som havde været til stede på det møde. Og det synes jeg var en meget alvorlig anklage mod politikere i dette Folketing, som ganske rigtigt havde fået en orientering den 27. september, men som udtrykkeligt enstemmigt havde udtalt, at man ikke på det møde havde taget stilling til sagen.

Det er muligt, at det rigtige er en rigsretssag. Statsministeren ved også, at det var SF's første reaktion. Men præcis debatten, som fulgte efter ombudsmandens redegørelse, gjorde, at vi fandt det rigtigt, inden vi greb til så drastisk et middel, at give regeringen og embedsmændene mulighed for at få lejlighed til at udtale sig over for en kommissionsdomstol, også for ikke at lægge ansvar på nogen, som ikke har ansvaret.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg synes, det er rimeligt, at der bliver enkelte korte bemærkninger nu. Hr. Leif Hermann for en kort bemærkning. Men jeg sagde altså »enkelte«.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Også jeg har studset over statsministerens betragtninger over det retlige ansvar, og det får mig til – for hvis det er således, at andre ministre i regeringen skal pålægges et retligt ansvar for det, justitsministeren har foretaget sig, bliver det vel meget relevant – at spørge statsministeren: Er det således, at regeringen har besluttet det, ombudsmanden har kaldt overordentlig